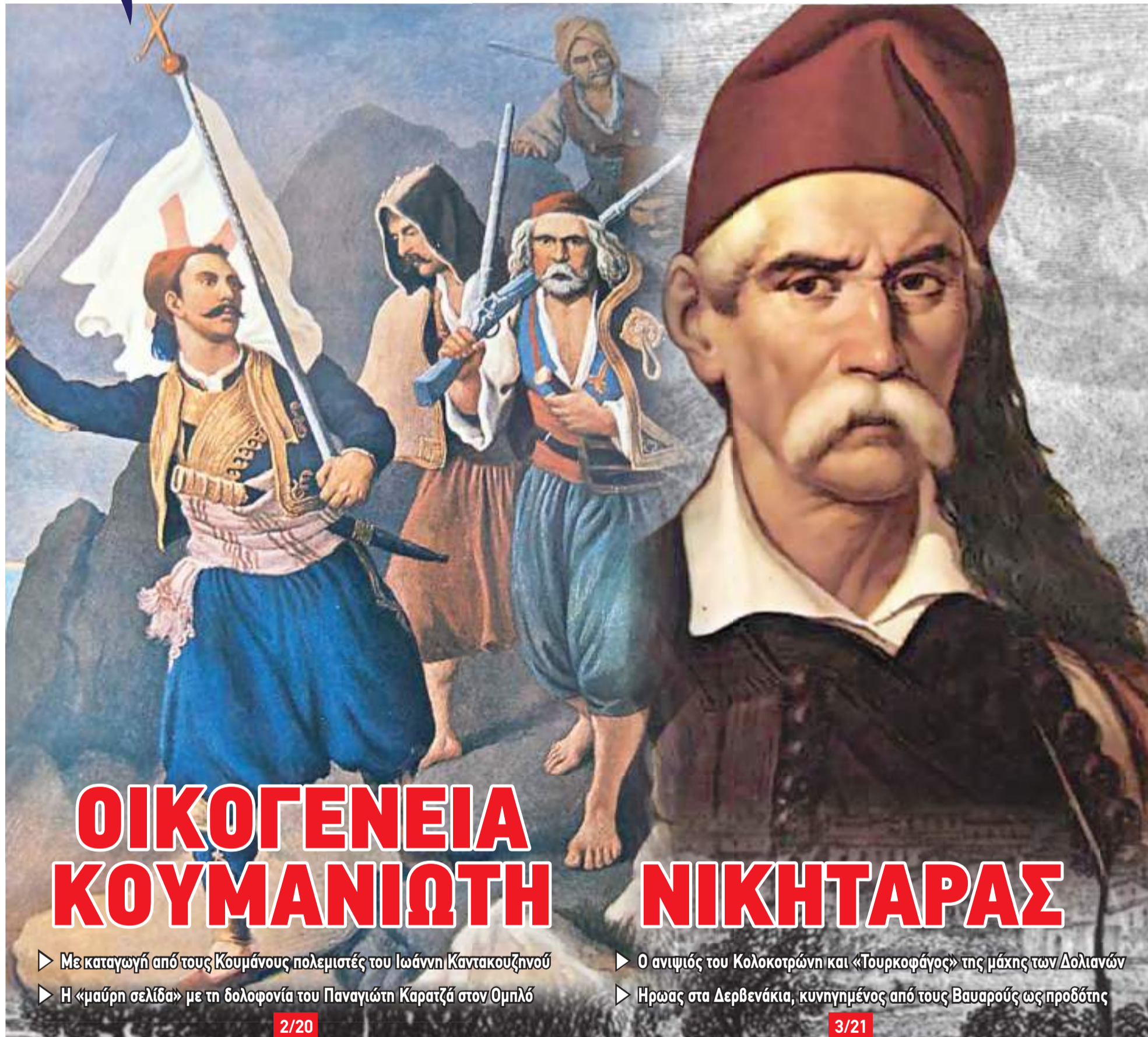

1821

Δρόμοι της φωτιάς

ΤΡΙΤΗ 18 ΜΑΪΟΥ 2021

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΟΥΜΑΝΙΩΤΗ

ΝΙΚΗΤΑΡΑΣ

- ▶ Με καταγωγή από τους Κουμάνους πολεμιστές του Ιωάννη Καντακουζηνού
- ▶ Η «μαύρη σελίδα» με τη δολοφονία του Παναγιώτη Καρατζά στον Ομηλό

2/20

- ▶ Ο ανιψιός του Κολοκοτρώνη και «Τουρκοφάγος» της μάχης των Δολιανών
- ▶ Ηρωας στα Δερβενάκια, κυνηγημένος από τους Βαυαρούς ως προδότης

3/21

▶ ΠΛΑΤΕΙΕΣ ΚΑΙ ΑΓΑΛΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ

- Η πλατεία για τον Μακρυγιάννη
- Ο κατάσκοπος που ήρθε στην Πάτρα...

4/22

▶ ΟΙ ΜΙΚΡΟΙ ΗΡΩΕΣ

- Ο Φωτάκος και τα απομνημονεύματά του

▶ Η ΕΞΩΘΕΝ ΒΟΗΘΕΙΑ...

- Ο στρατηγός Μαιζών έφερε την ελευθερία!

4/22

Επιμέλεια:
**ΚΩΣΤΑΣ
ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ**

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΔΥΤΙΚΗΣ
ΕΛΛΑΔΑΣ

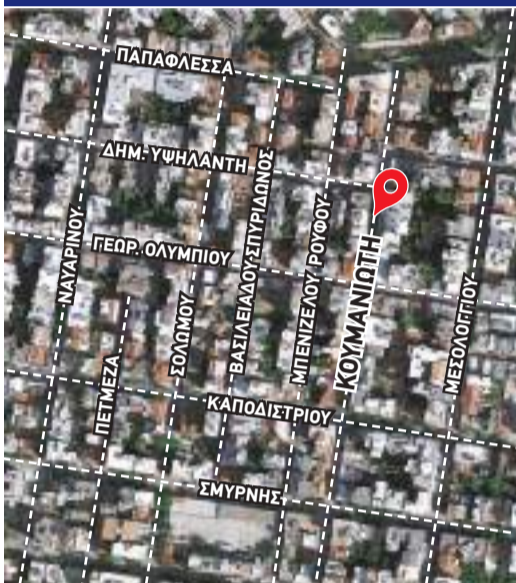
ΣΟΡΟΠΤΙΜΙΣΤΙΚΟΣ
ΟΜΙΛΟΣ ΠΑΤΡΑΣ
«ΔΑΝΙΗΛΙΣ»

1821

Δρόμοι

ΟΔΟΣ ΚΟΥΜΑΝΙΩΤΗ ΚΟΥΜΑΝΙΟΤΙ

ΟΝΟΜΑΤΟΔΟΣΙΑ ΤΗΣ ΟΔΟΥ:
ΜΕΤΑΞΥ 1900 και 1939

Η αφορμή για τον φόνο του Π. Καρατζά ήταν μια λογομαχία ενός στρατιώτη με τον θάνο Κανακάρη στο στρατόπεδο της Πάτρας. Ο θάνατος Κουμανιώτης «επήγε και συνέλαβε τον αυθάδη δια να παιδευθεί προς παράδειγμα άλλων», όμως ο Καρατζάς όταν το άκουσε πήγε και ελευθέρωσε τον στρατιώτη μέσα από τα χέρια του! «Ελογιοτριβήσαμε διά τούτο και από την λύπην διά τον οποίον διέπραξε φόνον του αδελφού μου, δεν μπόρεσα να κρατήσω περισσότερον την αγανάκτησίν μου...», θα αποκαλύψει ο θάνατος Καρατζάς

Ως νομάδες πολεμιστές από τη στέπα της Ευρασίας, οι Κουμάνοι άσκησαν επίμονη πίεση στα μεσαιωνικά Βαλκάνια, όμως στην πορεία του χρόνου ενσωματώθηκαν στο Βυζάντιο, στην Σερβία, στην Βουλγαρία και στην Ουγγαρία

«Εζητήσαμεν εν καιρώ την ικανοποίησιν του φόνου (σ. του Στ. Κουμανιώτη) παρά των κ. Σισίνη, Θεοχαρόπουλου, Σωτήρη Χαραλάμψη, θάνου Κανακάρη, Λόντου κι άλλων προκρίτων ευρεθέντων κατά το 1821 εις το στρατόπεδον Πατρών, παρόντος και του κυρίου Μαυροκορδάτου, αλλά μη ούσης τακτικής Διοικήσεως δεν εδυνήθημεν να επιτύχωμεν το δίκαιόν μας και μ' όλα ταύτα πάλιν ήθελε υπομείνομεν, αν αυτός ο ίδιος (σ. Παναγιώτης Καρατζάς) δεν μας έδιδεν αιτίαν», θα πει ο θάνατος Κουμανιώτης για τη δολοφονία του «κόκκινου τσαγγάρη» στην πύλη της ιερής μονής Ομπλού (φωτογραφία)

Στο επόμενο
Οδυσσέας
Ανδρούτσος

Οικογένεια Κουμανιώτη Με DNA μαχητών!

Την περασμένη εβδομάδα μιλήσαμε για τον Ρήγα Φεραίο-Βελεστινλή, ο οποίος στην πραγματικότητα είχε το επώνυμο Κυρίτζης (ή Κυρατζής ή Κυριαζής), αλλά όλοι τον γνώριζαν με τα τοπωνύμια που χρησιμοποιούσε ω επίθετα.

ΤΑ ΙΔΙΟ ΠΡΑΓΜΑ ισχύει και για την οικογένεια Κουμανιώτη. Το επώνυμο βγαίνει από το ορεινό χωριό Κούμανι, το οποίο βρίσκεται χτισμένο στις παρυφές ενός πυκνού ελατόδασους, στην βόρεια πλευρά του Ερμυάνθου και σε υψόμετρο περίπου 810 μέτρων.

ΣΥΜΦΩΝΑ με την παράδοση, το χωριό δημιουργήθηκε επί Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, το 1262, όταν ήρθε στην περιοχή ο Ιωάννης Καντακουζηνός μαζί με τον στρατό του, στον οποίο περιλαμβάνονταν και άντρες από την φυλή των Κουμάνων, έναν Τουρκικό νομαδικό λαό, που αναζήτησε καταφύγιο σε Ουγγαρία και Βουλγαρία και σχετιζόταν με τους Πετσενέγους.

ΚΑΠΟΙΟΙ από αυτούς τους στρατιώτες εγκαταστάθηκαν μόνιμα στην περιοχή και οίκησαν το χωριό και εξ αυτών προήλθε η ονομασία του, ενώ κάποιοι άλλοι εγκαταστάθηκαν στην περιοχή της Φολόης, στην ορεινή Ηλεία.

ΜΕ ΤΟ ΠΕΡΑΣΜΑ των χρόνων και με τη μεταστροφή των Κουμανίων στον Χριστιανισμό, κάποιοι εξ αυτών επέλεξαν το επώνυμο Χρυσανθακόπουλος. Φτάνοντας στα χρόνια πριν την Επανάσταση, συναντούμε πέντε αδελφούς τους Θάνο, Κωνσταντίνο, Δημήτριο, Σταμάτη και Αγγελή, οι οποίοι υιοθέτησαν και το επώνυμο Κουμανιώτης, από τον τόπο καταγωγής τους. Πριν από την έναρξη του Αγώνα, υπήρξαν καπεταναίοι και υπηρέτησαν στα Αγγλικά τάγματα των Επανήσων ως αξιωματικοί, πιθανώς διωκόμενοι από τους Οθωμανούς, αφού, όπως αναφέρεται το 1816, τους δόθηκε αμνηστία.

ΣΤΑ ΕΠΤΑΝΗΣΑ διδάχτηκαν την οπλοσκία και τις στρατιωτικές κινήσεις, ενώ με την κήρυξη της Επανάστασης, επέστρεψαν στην Αχαΐα και με τις γνώσεις τους αυτές παρουσιάστηκαν στην Επανάσταση ως διδάσκαλοι στην πολεμική τέχνη και όχι μόνο. Δημιούργησαν δικά τους στρατιωτικά σώματα και δική τους σημαία και πολέμησαν γενναία κατά την πολιορκία των Πατρών.

ΞΕΡΑΤΕ ΟΤΙ..;

☑ Πολλά ιστορικά στοιχεία για τους Κουμανιωταίους αντλούμε από τον Φωτάκο.

☑ Μόλις ο Παναγιώτης Καρατζάς πέρασε την πύλη της ιερής μονής Ομπλού ήρθε αντιμέτωπος με τον θάνο Κουμανιώτη και τους άνδρες του. Ο «κόκκινος τσαγγάρης» άρχισε να κλειώνει τους απέναντί του, χορεύοντας με τα σπασίδια του γυρισμένα προς αυτούς, περιφρονώντας τις απειλές τους. Οι άνδρες του Κουμανιώτη οργίστηκαν κι ένας από αυτούς, ονόματι Τσαλαμπιάς, τον πυροβόλησε πισώπλατα και τον σκότωσε.

☑ Ο Μήτρος Καρατζάς, γιος του Π. Καρατζά και άλλου πρωτοκλασάτου Πατρινοί ζήτησαν το 1829 την έξωση των Κουμανιωταίων και του Τσαλαμπιά από την πόλη. Ο προσωρινός διοικητής Α. Αξιώτης ζήτησε οδηγίες από τον Κυβερνήτη Καποδίστρια κι αυτός απάντησε: «Ο προς Διοικητής Π. Πατρών ως ειδοποιήσει τον αναφερόμενον ότι πρέπει να έχει υπομονήν έως ότου να συσταθεί το ανήκον δικαστήριον από το οποίον θέλει του αποδοθεί το δίκαιόν του».

☑ Ο αξιωματικός Σαράντος Καργάκος θα γράψει για τους Κουμανιωταίους τα εξής: «...Ποσόσο, ειδικά για την Αχαΐα, άγνωστο εν πολλοίς παραμένει η δράση των Κουμανιωταίων και των Κασσαίων ή Χασσαίων. Οι πρώτοι αναφέρονται συχνά μειωτικά διότι τους έχει αποδοθεί - και πολύ σωστά - ο φόνος του Π. Καρατζά. Και επειδή από την αριστερή ιστοριογραφία ο Καρατζάς έχει ανακηρυχθεί πρότυπο λαϊκού αγωνιστή, οι Κουμανιωταίοι πέρασαν ανεπαίσθητος στη συνείδηση πολλών σαν «εχθροί του λαού» και ως όργανα των προυκόντων».

☑ Στην οδό Κουμανιώτη βρέθηκαν τμήματα χτισμένα ρωμαιοβυζαντινά, ταφικά κτίσματα, κ.ά.

ΕΚΕΙΝΕΣ ΤΙΣ ΜΕΡΕΣ έπεσε στη διάρκεια μάχης ο Σταμάτης Κουμανιώτης, χτυπημένος πισώπλατα προφανώς από απροσεξία συμπολεμιστών του. Για τους Κουμανιωταίους, όμως, ένοχος ήταν ο Παναγιώτης Καρατζάς, με τον οποίον πιθανότατα υπήρχε ανταγωνισμός, εξαιτίας του πρωταγωνιστικού ρόλου που είχε στην προσπάθεια απελευθέρωσης της Πάτρας. Οι Κουμανιωταίοι μπορεί να έδειξαν αυτοσυγκράτηση λόγω της κρισιμότητας των στιγμών και μπροστά στον κοινό εχθρό, όμως δεν ξέχασαν ποτέ τον θάνατο του αδελφού τους και μετά από μερικούς μήνες, τον Σεπτέμβριο του 1821, πήραν την εκδίκησή τους, σκοτώνοντας στην πύλη της ιερής μονής Ομπλού τον Παναγιώτη Καρατζά (έχουμε γράψει σχετικά για την ελληνική «μονομαχία του Ο.Κ. Κοράλι» σε προηγούμενους «Δρόμους της Φωτιάς»). Μετά τη δολοφονία του πρωτοπαλίκαρου του Ιωάννη Παπαδιαμαντόπουλου αποσύρθηκαν από τα μέρη μας και συνεργάστηκαν με τους Πετμεζαίους στα Καλάβρυτα και στην Αιγιάλεια. Έπρεπε να φτάσουμε στο 1822 για να επιστρέψουν στην Πάτρα και να στρατοπέδευαν στο χωριό Κυνηπού (βρισκόταν στα ανατολικά της Πάτρας κοντά στην ιερά μονή Γηροκομείου, πιθανολογείται ότι βρισκόταν στον σημερινό Λυκοκορό, αναφέρεται ότι συνόρευε με τον Ρωμανό, την Σαμακιά και τις Αλπότρουπες).

ΟΙ ΚΟΥΜΑΝΙΩΤΕΣ πήραν μέρος στη μάχη του Γηροκομείου το 1822, ενώ αρκετά χρόνια αργότερα, το 1827, θα διοριστούν «αρχηγοί των όπλων της επαρχίας Πατρών».

ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΟΥΜΑΝΙΩΤΕΣ ρίχνονταν πρώτοι στη μάχη. Ο Δημήτρης Κουμανιώτης, για παράδειγμα, διακρίθηκε στη μάχη της Αγιαλεξιώτισσας και στη μάχη της Αγίας Παρασκευής. Ο εν λόγω αγωνιστής ασχολήθηκε και με την πολιτική, συμμετέχοντας σαν πληρεξούσιος Πατρών στην Εθνοσυνέλευση του 1832 στο Αργος, ενώ εξελέγη βουλευτής στις εκλογές του 1844, του 1847 και του 1850 (πέθανε ως ενεργείας βουλευτής το Μάρτιο του 1852).

ΑΝ ΔΕ ΥΠΗΡΧΕ η «μαύρη σελίδα» της δολοφονίας του Π. Καρατζά, οι Κουμανιωταίους θα κατείχαν μια ξεχωριστή θέση στο βιβλίο της Ελληνικής Επανάστασης. Με τα γονίδια των πολεμιστών του Ιωάννη Καντακουζηνού να ρέουν στις φλέβες τους, τα αδέρφια Κουμανιώτη ήταν γενναίοι πολεμιστές και δεν δίσταζαν να φεύγουν πρώτοι μπροστά στη μάχη. Μια αδέσποτη σφαίρα, όμως, από ελληνικό πιστόλι τους οδήγησε στο να χύσουν αδελφικό αίμα. Το μικρόβιο της φυλής μας από τα αρχαία χρόνια...

της φωτιάς

Ο Νικηταράς έδωσε «παρών» σε όλες τις μεγάλες μάχες κατά των Τούρκων, σε Βαλτέτσι, Δολιανά και Βερβενα, στην Αλωση της Τριπολιτσάς, στα Δερβενάκια, στο Αγιονόρι, στη δεύτερη πολιορκία του Μεσολογγίου από τον Κιουταχί και στις μάχες του Μεχμέταγα και της Αράχωβας. Στην φωτογραφία η οικία Χριστοφίλη, το σπίτι όπου ταμπουρώθηκε ο Νικηταράς στα Δολιανά. Εκεί βγήκαν και οι στίχοι: «Ω ήρωα Νικηταρά! Το αίμα των Τούρκων βοά, για να παύσης το σπαθί σου, την Ελληνικήν ορμή σου...»

Στο επόμενο Κωνσταντίνος Κανάρης

ΟΔΟΣ ΝΙΚΗΤΑ ΝΙΚΗΤΑ

ΟΝΟΜΑΤΟΔΟΣΙΑ ΤΗΣ ΟΔΟΥ: 1875

Νικηταράς Του Λεωνίδα το σπαθί...

Η περίπτωση του Νικηταρά, του λεγόμενου «Τουρκοφάγου», έχει μια ιδιαιτερότητα για την Πάτρα, καθώς είναι από τους αγωνιστές του 1821, που έχουν δώσει το όνομά τους σε δυο δρόμους. Ο ένας βρίσκεται στην περιοχή της Βουδ (φέρει το όνομα Νικήτα) και ο άλλος στον Γλαύκο (ονομάζεται οδός Νικηταρά).

Σε κάθε περίπτωση, όπως λέει και το ποίημα για τον γεννημένο το 1781 στη Μεγάλη Ανασιάσοβα (σημερινή Νέδουσα) Μεσσηνίας:

«Του Λεωνίδα το σπαθί, Νικηταράς θα το φορέι...»

ΟΠΩΣ ΜΑΣ ΔΙΗΓΕΙΤΑΙ και ο ίδιος στα απομνημονεύματά του, που κατέγραψε ο Γεώργιος Τερτσέτης: «Ο προπάππος μου ήταν Προεστός και ο πατέρας μου έφυγε δεκαέξι χρόνων και επέμεινε με τα στρατεύματα τα Ρούσικα στην Πάρο και ήταν πολεμικός. Τον εσοκόωσαν εις την Μονεμβασιά μαζί με έναν αδελφό και μ' έναν κουνιάδο μου. Από ένδεκα χρόνων, μαζί με τον πατέρα μου, έσερνα άρματα. Ειουφρέκισα ένα Τούρκο στο Λεοντάρι».

Το 1816, μετά τη σφαγή του πατέρα του από τους Τούρκους, ο Νικηταράς ακολούθησε τον θείο του, Θεόδωρο Κολοκοτρώνη στα Επάννυσα, εκεί όπου εντάχθηκε στα Ρωσικά τάγματα και μετέβη στην Ιταλία για να πολεμήσει κατά του στρατού του Ναπολέοντα. Στη συνέχεια επέστρεψε στα Επάννυσα και υπηρέτησε τους Γάλλους, οι οποίοι στο μεταξύ τα είχαν καταλάβει. Ακολούθως υπηρέτησε στον αγγλικό στρατό με το βαθμό του Πεντηκόνταρχου.

ΣΤΗΝ ΦΙΛΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ μυήθηκε στις 18 Οκτωβρίου 1818, από την Ηλία Χρυσοσπάθη, ενώ βρισκόταν στην Καλαμάτα.

ΜΕ ΤΟ ΞΕΚΙΝΗΜΑ της Επανάστασης, μπήκε στην Καλαμάτα, ενώ πήρε μέρος στην πρώτη μάχη που δόθηκε στο Βαλτέτσι της Αρκαδίας στις 24 Απριλίου του 1821 (είχε προηγηθεί συμπλοκή στο Λεβίδι). Παράλληλα, πρωταγωνίστησε στην συνέχεια στη μάχη των Δολιανών, όταν όχι μόνο κράτησε με 450 άνδρες τα Ανω Δολιανά, αλλά κατάφερε να αποκρούσει χιλιάδες Τούρκους που επιτέθηκαν με τη βοήθεια πυροβολικού! Εκείνη την ημέρα, επειδή από το χέρι του έπεσαν πολλοί Τούρκοι, πήρε το προσωνύμιο «Τουρκοφάγος» που

☑ Πατέρας του Νικηταρά ήταν ο Σταματέλος, γνωστός ως «Τουρκολέκας», αγωνιστής της περιοχής του Λεονταρίου και μητέρα του η Σοφία Δημητρίου Καρούτσου από τον Ακοβο του Λεονταρίου, δευτερότοκη θυγατέρα της γυναίκας του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη, Αικατερίνης

☑ Από τα αδέρφια του Νικηταρά, γνωστά είναι ο Ιωάννης «Τουρκολέκας» (νεομάρτυρας της Εκκλησίας που μαρτύρησε από τους Τούρκους) και ο Νικόλαος Σταματελόπουλος.

☑ Ο Νικηταράς δεν κράτησε το οικογενειακό επώνυμο Σταματέλος, αλλά το έτος 1818, μετά τη μύση του στη Φιλική Εταιρεία, χρησιμοποίησε το υποκοριστικό Σταματελόπουλος, Το παράδειγμά του ακολούθησε και ο αδελφός του Νικόλαος. Το προσωνύμιο Νικηταράς που πήρε στη μάχη των Δολιανών και αργότερα των Δερβενακίων, το υιοθέτησε ως επώνυμο ο γιός του Ιωάννης μετά το 1854.

☑ Λέγεται ότι η μία κόρη του Νικηταρά τρελάθηκε από θλίψη με τον εκποτισμό-εγκλεισμό του πατέρα της.

☑ Ο Νικηταράς διορίστηκε Γερουσιαστής το 1847 και διετέλεσε και πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων.

☑ Μετά την απελευθέρωση διορίστηκε υποσημιαστής του Ιωάννη Καποδίστρια.

☑ Ο Νικηταράς ορκιζόταν πάντα στο σπαθί του: «Να με φάει το σπαθί του Νικηταρά αν λέω ψέματα...». Ο Κολοκοτρώνης τον έλεγε «Αρχάγγελο Μιχαήλ» και «Αγιο Γεώργιο».

☑ Τμήμα της οδού Νικήτα, από τον αριθμό 19 μέχρι την οδό Γούναρη, ονομάστηκε το 1907 σε Σωτηριάδου.

☑ Σε πολλά σημεία της οδού Νικήτα έχουν βρεθεί σημαντικές αρχαιότητες (αγγεία, κτίσματα, αγγυαί, κ.ά.).

τον ακολουθούσε σε όλη του τη ζωή.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΗΚΕ με τον Θ. Κολοκοτρώνη στην αλωση της Τριπολιτσάς και διακρίθηκε σε όλες τις μάχες του Αγώνα, κυρίως στην Στερεά Ελλάδα, συντηρώντας δικό του σώμα ενόπλων. Αντιμετώπισε τον Δράμαλη στα Δερβενάκια (μαζί με τους Δημήτριο Υψηλάντη και Παπαφλέσσα είχε καταλάβει τη χαράδρα γύρω από τον Άγιο Σώστη), οπάζοντας στην εν λόγω μάχη και τα τρία σπαθιά του (!), με το τελευταίο να καρφώνεται στο χέρι του! Δεκάδες Τούρκοι σκοτώθηκαν από τον Νικηταρά και κατά την υποχώρηση του Δράμαλη στο Αργος, όταν ο Έλληνας οπλαρχηγός κατέλαβε την οχυρή θέση Αγιονόρι. Ακολούθησε η συμμετοχή του στις μάχες του Μεχμέταγα και της Αράχωβας, παίζοντας καθοριστικό ρόλο στην ανεξαρτησία της χώρας

ΟΣΟ ΠΕΡΙΕΡΓΟ, όμως, κι αν ακούγεται αυτό, τα δύσκολα για τον Νικηταρά ήρθαν μετά την απελευθέρωση της Ελλάδας κι όχι πολεμώντας τους Τούρκους. Ανήκοντας στο κόμμα των Ναπαιών (Ρωσόφιλον), ο Νικηταράς μπήκε στο μάτι των κυβερνώντων και με την κατηγορία ότι ήταν μεταξύ αυτών που ήθελαν να αντικαταστήσουν τον βασιλιά Όθωνα με κάποιον Ρώσο πρίγκιπα, συνελήφθη το 1839 και καταδικάστηκε σε ενάμιση χρόνο φυλάκιση, την οποία εξέτισε στις φυλακές της Αίγινας.

Ο ΝΙΚΗΤΑΡΑΣ είχε όντως εμπλακεί σε κάποια σχετική συνωμοσία εναντίον του Όθωνα (η δράση των συνωμοτών προδόθηκε από πρώην μέλος), όμως στη δίκη που ακολούθησε δεν προσκομίστηκαν (είχαν προλάβει να τα καταστρέψουν...), ενοχοποιητικά στοιχεία τα οποία θα μπορούσαν να αποδείξουν τη σύσταση «μυστικής εταιρείας» και γι' αυτόν τον λόγο στο τέλος αθωώθηκε (για την αποφυλάκιση του παρενέβη και ο Μακρυγιάννης).

Η ΥΓΕΙΑ του Νικηταρά, όμως, είχε ήδη κλονιστεί. Επασχε από διαβήτη χωρίς να το γνωρίζει, με αποτέλεσμα να χάσει σε μεγάλο βαθμό την όρασή του. Βγήκε από τη φυλακή δακτυλοδεικτούμενος. Του χορηγήθηκε «άδεια επαίειας», στον χώρο όπου υπάρχει σήμερα ο ναός της Ευαγγελίστριας, κάθε Παρασκευή. Το 1843, όταν ο Όθωνας υποχρεώθηκε να δώσει Σύμβαση στην Ελλάδα, αποκαταστάθηκε και του απονεμήθηκε ο βαθμός του υποστράτηγου μαζί με μία πενιχρή σύνταξη.

ΑΠΕΒΙΩΣΕ στις 25 Σεπτεμβρίου 1849, σε ηλικία μόλις 62 ετών και η τελευταία του επιθυμία ήταν να ταφεί δίπλα από τον θείο του, Θεόδωρο Κολοκοτρώνη στο Α΄ Κοιμητήριο Αθηνών.

Ο Νικηταράς δεν κώνευε τους Βαυαρούς, οι οποίοι τον κατηγορήσαν ως μέλος της Ρωσόφιλης «Φιλορθόδοξης Εταιρείας» και στη δίκη του μάλιστα, λόγω αδυναμίας, προσήχθη καθιστός. Στη φυλακή υπέστη βασανισμούς και εξευτελισμούς από τους δεσμοφύλακες...

Το μοναδικό λάφυρο που είχε πάρει ο Νικηταράς από τον πόλεμο με τους Τούρκους ήταν ένα αδαμαντοστόλιστο, δαμασκηνό σπαθί (συναγωνιστές του τον έπεισαν να το πάρει!), το οποίο είχε προσφέρει σε έρανο που είχε κάνει η Προσωρινή Κυβέρνηση της Υδρας για να αρματώσει τον ελληνικό στόλο

1821 Δρόμοι της φωτιάς

▶ Η ΕΞΩΘΕΝ ΒΟΗΘΕΙΑ...

Νικόλαος-Ιωσήφ Μαιζών Ο Μαρκήσιος που... μας ελευθέρωσε!

ΕΤΟΣ ΓΕΝΝΗΣΗΣ: 1771 (ΕΠΙΝΑΙ-ΣΥΡ-ΞΕΝ)

ΕΤΟΣ ΘΑΝΑΤΟΥ: 1840 (ΠΑΡΙΣΙ)

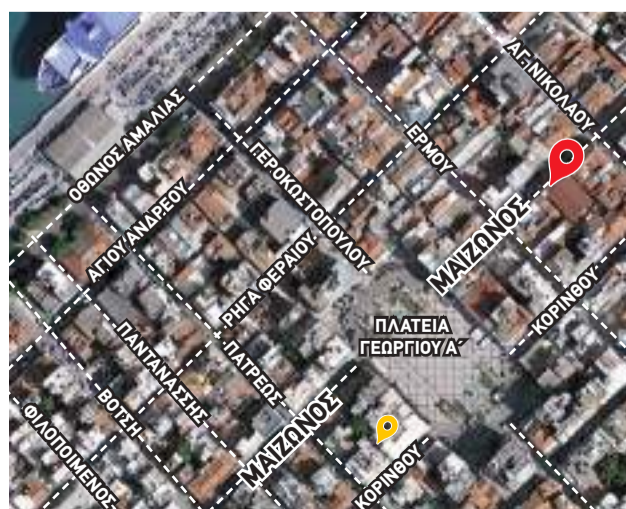
ΒΑΡΩΝΟΣ, Κόμης, Μαρκήσιος και Στρατάρχης της Γαλλικής Αυτοκρατορίας. Βαυαρία, Ισπανία και Βέλγιο τον τίμησαν για την προσφορά του, με την χώρα μας να του κρωσάει μεγάλη ευγνωμοσύνη (και να τον τιμάει με τον μεγαλόσταυρο του Τάγματος του Σωτήρος το 1834) γιατί επί της ουσίας «τελείωσε» την κυριαρχία των Οθωμανών στα κάστρα του Μοριά.

ΤΟ 1828 ο φιλέλληνας βασιλιάς της Γαλλίας Κάρολος Ι΄ (που έδωσε το όνομά του στην ομώνυμη οδό της Πάτρας, μέχρι να μετονομαστεί σε 28ης Οκτωβρίου), του ανέθεσε την ηγεσία των Γαλλικών δυνάμεων της Πελοποννήσου και τον επιφόρτισε με την εκδίωξη του Ιμπραήμ στην εκστρατεία του Μορέα.

ΟΔΟΣ
ΜΑΙΖΩΝΟΣ
ΜΕΖΩΝΟΣ

Ο Μαιζών κατέλαβε αμαχητί τα φρούρια της Μεθώνης, της Πύλου και της Κορώνης ενώ τον Οκτώβριο απελευθέρωσε, ύστερα από πολιορκία, τα φρούρια της Πάτρας και του Ρίου.

ΕΙΧΕ ΤΕΡΑΣΤΙΑ πολεμική εμπειρία, συμμετέχοντας στις επιχειρήσεις των Γάλλων εναντίον των Πρώσων, στην εκστρατεία της Ισπανίας και στη Ρωσική εκστρατεία (1812), όπου και τιμήθηκε με τον βαθμό του υποστρατήγου, αναλαμβάνοντας διοικητής του Β΄ Σώματος Στρατού. Το 1813 τραυματίστηκε στη μάχη της Λειψίας και για τη δράση του αυτή τιμήθηκε, ενώ μετά την καθάρση του Ναπολέοντα, προσχώρησε στην παράταξη των Βουρβόνων, αναλαμβάνοντας στρατιωτικός διοικητής του Παρισιού. Η Πάτρα θα τον θυμάται για πάντα...

▶ ΟΙ ΜΙΚΡΟΙ ΗΡΩΕΣ

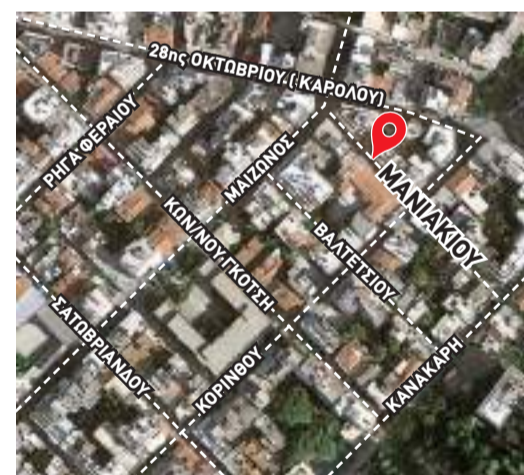
Φωτάκος Σπαθί και απομνημονεύματα

ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ήταν Φώτης Χρυσανθόπουλος (ή Χρυσανθακόπουλος). Όλοι τον ήξεραν, όμως, και ακόμη τον ξέρουν ως Φωτάκο! Είναι ο άνθρωπος που εκτός από αγωνιστής του 1821, κατέγραψε ιστορικά γεγονότα από την περίοδο της Επανάστασης. Ήταν Αρκάς, γεννημένος το 1798 στα Μαγούλιανα και πήρε ενεργό μέρος στον αγώνα της Ανεξαρτησίας ως υπασπιστής του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη (τον όρισε πρώτο καπετάνιο του λόχου που πρωτοίδρυσε στο χωριό Πιάνα της Τρίπολης). Ζώντας από κοντά όλα τα μεγάλα γεγονότα της εποχής (αρχικά συνεργάστηκε με τον Κανέλλο Δελιγιάννη), κατέγραψε όλα όσα έβλεπε, καθώς επίσης και βίους αγωνιστών (Κολοκοτρώνης, Παπαφλέσσας, κ.ά.) και επιφανών ανδρών εκείνης της περιόδου. Αδερφός του ήταν ο Αναγνώστης ή Αναγνωστάκος Παπαγιαννακόπουλος, ο οποίος υιοθέτησε το συγκεκριμένο επώνυμο επειδή ο πατέρας του ονομαζόταν παπα-Γιαννάκης Χρυσανθόπουλος (ή Χρυσανθακόπουλος), με τον Φωτάκο να κρατάει το κανονικό επίθετο της οικογένειας. Ο τελευταίος έζησε από κοντά την εποχή του Ιωάννη Καποδίστρια (με τον βαθμό του ταγματάρχη), του βασιλέα Όθωνα (διορίστηκε δασάρχης) και του βασιλιά Γεωργίου Α΄ και απεβίωσε σε βαθιά γεράματα (πάμφτωχος...) στην Τρίπολη στις 13 Σεπτεμβρίου 1879.

▶ ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΤΩΝ ΜΑΧΩΝ

Η θυσία στο Μανιάκι που «ανέστησε» την Επανάσταση

20 ΜΑΪΟΥ 1825. Από τη μια πλευρά ο Παπαφλέσσας, ο Δημήτριος Δικαίος, ο Παναγιώτης Κεφάλας, ο Πιέρος Βοϊδής, ο Ηλίας Κορμάς και οι όλοι παραπάνω από 500-600 άνδρες τους και από την άλλη ο Τουρκοαιγυπτιακός στρατός του Ιμπραήμ πασά, με 3.000 πεζούς και ιππείς. «Είχε μαυρίσει ο κάμπος από τον πολύν στρατόν...», θα γράψει χαρακτηριστικά ο Φωτάκος. Κάποιοι από τους οπλαρχηγούς πρότειναν υποχώρηση, επειδή η περιοχή ήταν ακατάλληλη και τα ταμπούρια που είχαν κατασκευάσει θα ήταν εύκολη υπόθεση για τον εχθρό.

Ο Παπαφλέσσας όμως επέμεινε να δώσει τη μάχη στο Μανιάκι, υπολογίζοντας στις ενισχύσεις που δυστυχώς δεν ήρθαν ποτέ. «Πράγματι αυτός ήτο ικανός και γενναίος άνθρωπος», είχε πει τότε για τον Παπαφλέσσα ο Ιμπραήμ, «καλύτερα να επαθίναμεν άλλην γόνιμ ζήμιαν, αλλά να τον επιάναμεν ζωντανόν». Κι όμως, η θυσία στο Μανιάκι θα «αναστήσει» την ελληνική Επανάσταση και ο Παπαφλέσσας θα μείνει στην Ιστορία ως ο «Λεωνίδας του 1821».

▶ ΠΛΑΤΕΙΕΣ ΚΑΙ ΑΓΑΛΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ

Ο κατάσκοπος Μακρυγιάννης που απέδρασε από την Πάτρα

Η ΠΛΑΤΕΙΑ του στρατηγού Ιωάννη Μακρυγιάννη βρίσκεται στην ομώνυμη συνοικία της Πάτρας και αποπερατώθηκε το 1993. Ο γεννημένος το 1797 στο Κροκύλειο Φωκίδας οπλαρχηγός μυήθηκε στην Φιλική Εταιρεία το 1820 και στις 13 Μαρτίου 1821 έφτασε στην Πάτρα, με ενδιάμεσο σταθμό το Μεσολόγγι, με σκοπό να πραγματοποιήσει εμπορικό ταξίδι, αλλά κυρίως για να πληροφορηθεί την όλη κατάσταση στην περιοχή για λογαριασμό των Φιλικών της Αρτας. Όπως λέει χαρακτηριστικά ο Απόστολος Βακαλόπουλος, για την αποστολή αυτή του Μακρυγιάννη, λειτουργούσε ως ο «πρώτος επίσημος Έλληνας κατάσκοπος της Επανάστασης». Στην Πάτρα έγινε αντιληπτός από τις τουρκικές αρχές και κινώντας υποψίες, βρήκε προσωρινό καταφύγιο στο ρωσικό προξενείο και μετά από ανθρωποκυνητικό «διαφύγει με μια φελούκα!».

